

КАФЕДРА КОМПОЗИЦІЇ, ІНСТРУМЕНТОВКИ ТА МУЗИЧНО-ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Робота над електроакустичним твором

Освітній ступінь «Магістр»

Спеціальність В5 «Музичне мистецтво»

Освітньо-професійна програма «Музичне мистецтво»
Композиція

Статус Обов'язкова

Форма контролю Залік

Курс	1-2
Семестр	2-3

ECTS	7
Годин	210
Практичні	40
Аудиторні	68
Індивідуальні	28
Самостійна робота	142

Інформація про викладача

ПІБ	Луцьов Святослав Ігорович, старший викладач кафедри композиції, інструментовки та музично-інформаційних технологій Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського
Профіль викладача	https://www.lunyov.com
e-mail	everzoook@gmail.com

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Робота над електроакустичним твором» є завершальною частиною циклу освоєння дисциплін, пов'язаних з застосуванням музично-інформаційних технологій. Це дисципліна, що надасть можливості практичної допомоги в роботі над електроакустичним твором студентів-композиторів. З одного боку тут підсумовується увесь комплекс знань з практичного користування конкретними програмними засобами, з іншого – відбувається усвідомлення сучасного контексту побутування електроакустичної композиції за допомогою вивчення низки найбільш показових творів в усіх напрямках електроакустичної композиції.

Так, використання електронних технологій на композиційному рівні пов'язано з поняттями «алгоритмічна композиція», «комп'ютерна композиція», «генерована композиція», на рівні звукової реалізації - з поняттями «електронний синтез звуку», «електронний музичний інструмент», система MIDI (цифровий інтерфейс музичних

інструментів), «електронна обробка звуку в реальному часі», «віртуальний інструмент» тощо. Вивчення дисципліни має на меті допомогти студентам утворити цілісне бачення сучасної електроакустичної музики та електронних технологій як комплексу творчих засобів.

Завданням курсу є прослідкувати усі етапи побудови електроакустичного твору від розробки концепції, роботи над матеріалом композиції, через генерацію музичних структур, синтез звуку, монтаж та опрацювати усі етапи роботи з конкретними програмними засобами. Особливістю курсу є підбір індивідуальних програмних засобів до конкретних творчих потреб та засвоєння методів роботи з ними. По закінченню курсу студенти повинні знати:

- основні відмінності принципів побудови інструментальної та електроакустичної композицією.
- послідовність етапів в роботі над електроакустичним твором.
- систему жанрів електроакустичної музики.
- систему засобів електроакустичної музики (рівень синтаксичної структури, фактурної будови та тембральної та гармонічної організації).

А також студенти повинні вміти:

- аналізувати структурні елементи електроакустичних творів.
- практично застосовувати засоби електроакустичної композиції в роботі над власними творами.

Програмні компетентності *Загальні компетентності (ЗК)*

- ЗК 2. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК 3. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
- ЗК 4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК 6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК 7. Здатність до міжособистісної взаємодії.
- ЗК 8. Здатність працювати в міжнародному контексті.
- ЗК 9. Здатність працювати автономно.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності спеціальності (СК)

- СК 1. Здатність створювати, реалізовувати і висловлювати свої власні художні концепції.
- СК 2. Усвідомлення процесів розвитку музичного мистецтва в історичному контексті у поєднанні з естетичними ідеями конкретного історичного періоду.
- СК 3. Здатність розробляти і реалізовувати творчі проекти по створенню / інтерпретації / аранжуванню та перекладу музики.
- СК 4. Здатність інтерпретувати художні образи у виконавській / композиторській / педагогічній діяльності.
- СК 6. Здатність викладати спеціальні дисципліни в закладах освіти з урахуванням цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти.
- СК 7. Здатність аналізувати виконання музичних творів або оперних спектаклів, здійснювати порівняльний аналіз різних виконавських інтерпретацій, у тому числі з використанням можливостей радіо, телебачення, Інтернету.

Програмні результати навчання

- ПРН 1. Володіти професійними навичками виконавської, творчої та педагогічної діяльності.

- ПРН 4. Професійно здійснювати аналіз музично-естетичних стилів та напрямків.
- ПРН 5. Вибудовувати концепцію та драматургію музичного твору у виконавській діяльності, створювати його індивідуальну художню інтерпретацію.
- ПРН 6. Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських та педагогічних інтерпретацій.
- ПРН 7. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.
- ПРН 8. Здійснювати викладання гри на інструменті / вокалу /диригування / теорії, історії музики / композиції з урахуванням потреб здобувача освіти, цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувача
- ПРН 10. Приймати ефективні рішення в галузі культури і мистецтва, аналізувати альтернативи та оцінювати ризики.

Технічне забезпечення курсу:

Вибір технічного забезпечення курсу визначається орієнтацією на створення комплексної багатофункційної технічної бази, яка дозволяє здійснювати усі операції циклу роботи студентів-композиторів. Освоєння курсу «Робота над електроакустичним твором» потребує технічного забезпечення наступних напрямків роботи композиторів: генерація та моделювання музичних структур, спектральний аналіз звуку, електронний синтез звуку, обробка звуку в реальному часі, цифровий монтаж та обробка звуку. Таким потребам роботи студентів повністю відповідає DAW (цифрова робоча аудіо станція) REAPER (Rapid Environment for Audio Production, Engineering, and Recording)

Робота може виконуватись на будь-якій платформі (Windows, MacOS чи Linux)

ПЕРЕЛІК ТЕМ

- Тема 1. Вступний розділ. Поняття електроакустичного твору. Термінологія.
- Тема 2. Жанри електроакустичного твору. Огляд технічних засобів.
- Тема 3. Особливості роботи над електроакустичним твором: етапи роботи.
- Тема 4. Поняття тематичного (звукового) матеріалу твору. Його види.
- Тема 5. Принципи розробки звукового матеріалу . Порівняльний аналіз різних типів синтезу звуку та їх участі в формотворенні.
- Тема 6. Робота над інтонаційним планом твору.
- Тема 7. Принципи роботи над фактурою.
- Тема 8. Електроакустичний твір з використанням фіксованого запису.
- Тема 9. Електроакустичний твір з використанням синтезу в реальному часі.
- Тема 10. Синтетичні жанри електроакустичної музики.
- Тема 11. Відео-арт, електроакустичні інсталяції та перформанси.
- Тема 12. Перспективи електроакустичної музики.
- Тема 13. Робота над власними творами різних жанрів.

ФОРМИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ

Індивідуальні та практичні заняття, письмові творчі завдання, аналіз письмових робіт, презентація творів з використанням інформаційно-комунікативних технологій.

НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Нотні та аудіо- матеріали, а також сучасні комп'ютерні та інші інформаційно-комунікаційні та мережеві технології для вирішення окремих спеціальних навчальних

завдань. Для більш ефективної комунікації з метою розуміння структури навчальної дисципліни та засвоєння матеріалу використовується електронна пошта, Viber, ZOOM та інші платформи зв'язку.

МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Оскільки курс ділиться на частини – 2 семестри лабораторних практичних занять та 1 семестр занять індивідуальних, форми поточного та підсумкового контролю в кожному з семестрів буде різними.

Усне опитування, яке передбачає щотижневий контроль знань відповідного матеріалу, є головним методом контролю у перших двох навчальних семестрах,

У третьому семестрі маємо справу з щотижневим аналізом роботи студентів над творами. Крім того потрібно постійно контролювати ступінь вивчення та практичного освоєння музично-інформаційних технологій (програм синтезу та монтажу, засобів алгоритмічної композиції, генерування звуку в реальному часі, процесорів обробки), що будуть забезпечувати свободу реалізації творчих завдань.

Доцільною формою поточного контролю в усіх семестрах є також проведення занять з аналізу електроакустичних творів, що виявляють здатність композиторів до аналізу електроакустичної музики.

Підсумковий контроль здійснюється у формі заліку за теоретичним матеріалом всього курсу та результатами індивідуальної практичної роботи.

Залікові вимоги включають всі аспекти курсу:

- **підготовка усної відповіді** на питання з теоретичного курсу, що охоплює весь зміст програмного матеріалу;
- **аналіз електроакустичних творів** (див. розділ “музичний матеріал”)
- **представлення творчих робіт**: публічне виконання в концертах, прослуховування в навчальній студії електроакустичної музики.

Система оцінювання

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	Всього %
1.	Практичні творчі завдання	40
2.	Відвідування занять	20
3.	Аналітична робота	20
4.	Залік	20
5.	Разом	100

Критерії оцінювання

Вимоги	Оцінки за національною шкалою	Оцінка ECTS	Сума балів
Оцінка « відмінно » ставиться студенту, який у повному обсязі опанував теоретичний матеріал і практичні навички, виявив достатньо глибокі системні знання та розуміння предмету, продемонстрував у практичних завданнях творчий потенціал.	Відмінно	A	90-100
Оцінка « добре » ставиться студенту, який в повному обсязі засвоїв теоретичний та практичний матеріал, виявив достатні предметні знання та уміння, проте його усна відповідь на іспиті містила не досить вільне оперування професійною термінологією, а творчі практичні роботи протягом року викликали певні несуттєві зауваження.	Добре	B	82-89
Відповідь студента на заліку була достатньо розгорнута, проте містила неточності щодо професійної термінології; його письмові роботи містили несуттєві помилки, а робота на індивідуальних практичних заняттях протягом року викликала окремі зауваження.	Добре	C	74-81
Оцінка « задовільно » ставиться студенту, який несистематично засвоював теоретичний та практичний матеріал; його відповідь на іспиті містила досить суттєві неточності та відзначалась недостатньо вільним використанням професійної термінології й відсутністю обґрунтувань деяких теоретичних положень, а творчі практичні завдання містили суттєві помилки.	Задовільно	D	64-73
Студент несистематично засвоював теоретичний та практичний матеріал; його робота на індивідуальних заняттях відзначалась фрагментарністю. Відповідь на іспиті містила досить суттєві неточності та відзначалась недостатньо вільним використанням професійної термінології й відсутністю обґрунтувань теоретичних положень, а письмові роботи містили суттєві помилки.	Задовільно	E	60-63

Оцінка «незадовільно» ставиться студенту, який проявив недостатнє усвідомлення та інертність в оволодінні теоретичним матеріалом, не виконав програму індивідуальних занять, показав слабку передекзаменаційну підготовку та, відповідно, на заліку виявив фрагментарні теоретичні знання і відсутність необхідних умінь; його творчі роботи були суттєво недосконалими як у плані розуміння закономірностей даної музики, так і стосовно логіки письмового викладу.	Незадовільно	FX	35-59
Оцінка «незадовільно» F ставиться студенту, який не виконав програмні вимоги, продемонстрував надзвичайно низький рівень практичних знань, а також систематично не виконував самостійної роботи.	Незадовільно	F	1-34

ІНКЛЮЗИВНЕ НАВЧАННЯ

Навчальна дисципліна може викладатися для більшості студентів з особливими освітніми потребами.

НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЮ МОВОЮ

За потреби та за бажанням студентів допускається вивчення матеріалу за допомогою іноземних (переважно англomовних) ресурсів за проблематикою, яка відповідає тематиці конкретних занять.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА

Відвідування концертів електронної музики, прослуховування аудіо- та відеозаписів.

Можлива також підготовка окремими студентами виступів на вузівських та міжвузівських науково-практичних конференціях з їх подальшим оформленням для публікації у фахових та інших виданнях.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Roads, Curtis. The Computer Music Tutorial. Cambridge, MA: MIT Press, 1996;
2. Holmes, Thomas B. Electronic and Experimental Music: Pioneers in Technology and Composition. Second edition. London: Routledge Music/Songbooks, 2002;
3. Alla Zagaykevych, Ivan Zavada. Development of electronic music in Ukraine: emergence of a research methodology//Organised Sound, Cambridge University Press, vol.12, N2, 2007;
4. Дис Л. Дослідження проблем музичного мислення: перспективи комп'ютерної реалізації // Музичне мислення: проблеми аналізу і моделювання. Збірник праць Київської консерваторії, Київ, 1988;
5. Задерацький В. Електронна форма та електронна композиція. МА, 2003, №2;
6. Камінський В. Електронна та комп'ютерна музика. Навчальний посібник, Львів, 2001;
7. Мариняк – Черевко К. Електронна музика як прояв української художньої традиції (на прикладі творів Івана Небесного) // Молоде музикознавство, збірник статей, вип.7, Львів, 2002;

8. Пясковський І. До проблеми комп'ютерного моделювання процесу композиторської творчості //Музичний твір;
9. Пясковський І. Фреймові моделі поліфонічних стилів //Музичний стиль: теорія, історія, сучасність., зб. статей, Київ, 2004;
10. Проблема розуміння, науковий вісник НМАУ №20, Київ, 2001;
11. Шип С. Про актуальні напрямки розвитку музично-інформаційних технологій // Музичне мислення і культура, вип.6, науковий вісник ОДМА, Одеса, 2005;
12. Ракунова І. Особливості формування образної сфери та її реалізація в "Пагоді" Алли Загайкевич // Музичне мислення і культура, вип.6, науковий вісник ОДМА, Одеса, 2005;
13. Л. Дис. Провідна горизонталь та форми її прояву (до питання про акустичну суть музичного твору)//Українське музикознавство. Вип. 15, К., 1980;